P9_TA(2019)0112

Iranin viimeaikaisten mielenosoitusten väkivaltainen tukahduttaminen

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. joulukuuta 2019 Iranin viimeaikaisten mielenosoitusten väkivaltaisesta tukahduttamisesta (2019/2993(RSP))

(2021/C 255/13)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Iranista, mukaan lukien viimeisimmän 19. syyskuuta 2019 antamansa päätöslauselman Iranista, erityisesti naisten oikeuksien puolustajien ja vangittujen EU:n kaksoiskansalaisten tilanteesta ([1]),

— ottaa huomioon 4. helmikuuta 2019 annetut neuvoston päätelmät Iranista,

— ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Josep Borrell Fontellesin 8. joulukuuta 2019 EU:n puolesta antaman julkilausuman Iranin viimeaikaisista mielenosoituksista,

— ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) tiedottajan 21. marraskuuta 2019 antaman julkilausuman Iranin tapahtumista,

— ottaa huomioon neuvoston 12. huhtikuuta 2018 tekemän päätöksen, jolla sen rajoittavia toimenpiteitä jatkettiin 12 kuukaudella vastauksena Iranissa ilmenneisiin vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin,

— ottaa huomioon ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat,

— ottaa huomioon kuolemanrangaistusta koskevat EU:n suuntaviivat, EU:n politiikan suuntaviivat kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rangaistukseen liittyvissä kysymyksissä sekä sananvapautta verkossa ja verkon ulkopuolella koskevat EU:n ihmisoikeussuuntaviivat,

— ottaa huomioon EU:n Iranin-strategiasta ydinsopimuksen jälkeen 25. lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman ([2]),

— ottaa huomioon 17. joulukuuta 2018 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 73/181 Iranin islamilaisen tasavallan ihmisoikeustilanteesta,

— ottaa huomioon Iranin islamilaisen tasavallan ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan 30. tammikuuta 2019 antaman raportin,

— ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,

— ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, jonka osapuolena Iran on,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 ja 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että kymmenet tuhannet ihmiset eri puolilta Irania ja kaikista yhteiskuntaryhmistä ovat käyttäneet perusoikeuttaan kokoontumisvapauteen ja ilmaisseet maan laajimmissa levottomuuksissa 40 vuoteen taloudelliset huolensa, jotka aiheutuvat polttoaineiden hintojen nousemisesta vähintään 50 prosentilla;

([1]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0019.
([2]) EUVL C 215, 19.6.2018, s. 86.

Torstai 19. joulukuuta 2019

B. toteaa, että huolimatta toistuvista kansainvälisistä kehotuksista maltillisuuteen Iranin turvallisuusjoukot käyttivät suhteettomia keinoja ja voimaa mielenosoittajia vastaan; ottaa huomioon, että kansalaisyhteiskunnalta saatujen tietojen mukaan Iranin turvallisuusjoukot avasivat tulen aseettomia mielenosoittajia vastaan ja ampuivat tarkoituksenaan tappaa, vaikka mielenosoittajat eivät aiheuttaneet välitöntä uhkaa;

C. ottaa huomioon, että Amnesty Internationalin mukaan ainakin 304 ihmistä, joiden joukossa on myös lapsia, on kuollut ja vielä useampia loukkaantunut, ja että tuhansia mielenosoittajia sekä toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia ja opiskelijoita on pidätetty; ottaa huomioon, että Iranin viranomaiset eivät ole ilmoittaneet kuolleiden virallista lukumäärää ja ovat kieltäytyneet luovuttamasta uhrien ruumiita heidän perheilleen;

D. ottaa huomioon, että 16. marraskuuta 2019 Iranin viranomaiset sulkivat internetyhteydet lähes kokonaan viideksi päiväksi ja katkaisivat siten lähes kaiken verkkoviestinnän Iranissa olevilta ihmisiltä ja estivät kaiken raakoihin tukahduttamistoimiin liittyvän tiedon kulun; ottaa huomioon, että internetviestinnän lopettaminen loukkaa tiedonsaantia koskevaa perusoikeutta sekä rajoittaa suhteettomasti sananvapautta ja että siitä on tullut viranomaisten jatkuva toimintatapa;

E. ottaa huomioon, että 25. lokakuuta 2016 annetussa päätöslauselmassa EU:n Iranin-strategiasta ydinsopimuksen jälkeen ([3]) korostettiin, että EU:n ja Iranin välisten suhteiden yhteydessä on tärkeää pitää kiinni EU:n ihmisoikeuksia koskevista suuntaviivoista myös ihmisoikeuksien puolustajien osalta;

F. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajat, toimittajat, lakimiehet ja verkkoaktivistit joutuvat Iranissa edelleen ahdistelun, mielivaltaisten pidätysten, vangitsemisten ja syytteiden nostamisen kohteeksi työnsä takia; ottaa huomioon, että Iranin tiedusteluministeriö ja muut elimet ovat käynnistäneet kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvan ankaran tukahduttamiskampanjan; ottaa huomioon, että 77 uudistusmielisen opposition jäsentä, joista useimmat ovat Iranin islamilainen osallistumisrintama -puolueen jäseniä, antoi avoimen julkilausuman, jossa tuomittiin liiallinen voimankäyttö mielenosoitusten tukahduttamisessa; ottaa huomioon, että osa heistä haastettiin oikeuteen ”islamilaisen tasavallan vastaisen propagandan levittämisestä” ja kaksi, Mohammad Kianoosh Rad ja Mehdi Mahmoudian, pidätettiin;

G. ottaa huomioon, että Iranin tuomioistuimet eivät useinkaan takaa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä, sillä ne epäävät oikeuden käyttää oikeusavustajaa sekä oikeuden konsulaattien, YK:n tai humanitaaristen järjestöjen edustajien vierailuihin ja sallivat kidutuksella saatujen tunnustusten käytön todisteina; ottaa huomioon, että oikeuslaitoksen vastuuvelvollisuuden varmistamiseksi ei ole riippumattomia mekanismeja ja tuomareiden politisoitumiseen liittyy edelleen vakavia huolenaiheita, erityisesti vallankumoustuomioistuimia johtavien tuomareiden osalta;

H. ottaa huomioon, että monia EU:n ja Iranin kaksoiskansalaisia pidetään vangittuina heidän ihmisoikeusaktivisminsa tai akateemisen työnsä vuoksi; ottaa huomioon, että kesäkuusta 2019 lähtien Iranissa on ollut vangittuna kaksi ranskalaista tutkijaa, Fariba Adelkhah ja, kuten äskettäin vahvistettiin, Roland Marchal;

1. ilmaisee osanottonsa uhrien omaisille; toivottaa loukkaantuneille pikaista toipumista;

2. pitää valitettavana Iranin laajamittaista ja suhteetonta voimankäyttöä väkivallattomia mielenosoittajia vastaan, jotka ainoastaan käyttivät oikeuttaan sananvapauteen, yhdistymisvapauteen ja rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen; korostaa, että tällaisia toimia ei voida hyväksyä, kehottaa Iranin viranomaisia julkistamaan kuolemantapausten ja pidätettyjen kokonaismäärän sekä tutkimaan ripeästi, puolueettomasti, riippumattomasti ja avoimesti väitteet liiallisesta voimankäytöstä, mukaan lukien turvallisuusjoukkojen suorat hyökkäykset mielenosoittajia vastaan, ja saattamaan kaikki väkivaltaan syyllistyneet vastuuseen teoistaan;

3. vaatii vapauttamaan ehdoitta kaikki mielenosoittajat, ihmisoikeuksien puolustajat ja toimittajat, jotka ovat tällä hetkellä pidätettyinä Iranissa siitä syystä, että he ovat käyttäneet legitiimejä oikeuksiaan sanan- ja kokoontumisvapauteen; vaatii lisäksi, että viranomaiset tiedottavat kaikille perheille heidän pidätettyjen sukulaistensa sijainnista, ja kehottaa myöntämään asianajajille ja kansainvälisille tarkkailijoille mahdollisuuden tavata esteettömästi kaikkia mielenosoitusten aikana pidätettyjä henkilöitä sekä ilmoittamaan pidätettyjen henkilöllisyydet kansainväliselle yhteisölle; toistaa aiemmat kehotuksensa vapauttaa Nazanin Zaghari-Ratcliffe ja monet muut laittomasti pidätetyt;

([3]) EUVL C 215, 19.6.2018, s. 86.

4. tuomitsee painokkaasti Iranin päätöksen katkaista internetyhteys maailmanlaajuisiin verkkoihin, mikä esti Iranin kansalaisia kommunikoimasta ja välittämästä tietoa vapaasti; korostaa, että tällaiset toimet loukkaavat selvästi sananvapautta; kehottaa Iranin viranomaisia lopettamaan kaiken verkkoviestinnän ja -palvelujen eston;

5. korostaa, että perusoikeuksia, kuten sananvapautta ja kokoontumisvapautta, on aina kunnioitettava, ja kehottaa Iranin viranomaisia noudattamaan kansainvälisiä velvoitteitaan, myös kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisia velvoitteita;

6. kehottaa Yhdistyneitä kansakuntia ja erityisesti sen ihmisoikeusneuvostoa käynnistämään viipymättä Iranin ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan johdolla viime viikkojen tapahtumien kattavan tutkinnan, jotta voidaan selvittää väitteet vakavista ihmisoikeusloukkauksista maassa mielenosoitusten alkamisen jälkeen, ja kehottaa Irania sallimaan täyden ja rajoittamattoman pääsyn tämän tutkinnan suorittajille;

7. muistuttaa 19. syyskuuta 2019 antamastaan päätöslauselmasta; pitää erittäin valitettavana, ettei Iranissa pidätettyinä olevien EU:n ja Iranin kaksoiskansalaisten tilanteessa ole tapahtunut edistymistä; kehottaa Iranin viranomaisia vapauttamaan välittömästi Roland Marchalin ja Fariba Adelkhahin sekä kaikki ihmisoikeuksien puolustajat, jotka on vangittu ja tuomittu pelkästään siitä syystä, että he ovat käyttäneet oikeuttaan sananvapauteen, yhdistymisvapauteen ja rauhanomaiseen kokoontumiseen;

8. kehottaa EU:ta, myös varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa, jatkamaan ihmisoikeuskysymysten esille nostamista Iranin viranomaisten kanssa kahden- ja monenvälisillä foorumeilla, erityisesti EU:n ja Iranin korkean tason poliittisen vuoropuhelun yhteydessä;

9. toistaa täyden tukensa Saharov-palkinnon saajille Nasrin Sotoudehille ja Jafar Panahille; pitää valitettavana, että Nasrin Sotoudeh on edelleen vangittuna ja suorittaa 33 vuoden ja 148 raipaniskun tuomiota, ja vaatii vapauttamaan hänet välittömästi ja ehdoitta; kehottaa Iranin viranomaisia poistamaan Jafar Panahille vuodesta 2010 asetetun matkustuskiellon;

10. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille, Iranin islamilaisen tasavallan korkeimmalle johtajalle, Iranin islamilaisen tasavallan presidentille ja Iranin Majlesin jäsenille.